

Jaxon iqtisodiyoti fanidan yakuniy nazorat savollar

Auditoriya mavzularidan

1. **Kamayib boruvchi marjinal daromadlar qonuni Solou modelida kapital to'planishiga qanday ta'sir ko'rsatadi?** (Marjinal mahsulot, kapitalning har bir qo'shimcha birligi, o'sishning cheklanishi.)
2. **Solou modeli Harrod-Domar modelining qaysi asosiy kamchiligini bartaraf etdi va "pichoq uchi" beqarorligidan qanday qochdi?** (Kapital-mahsulot nisbati, o'zgaruvchanlik, mehnat va kapital o'rnini bosish, o'z-o'zidan barqarorlashish.)
3. **Jaxon valyuta tizimi va valyuta bozorlarining rivojlanish xususiyatlari** (Milliy valyuta, Jaxon valyutasi,)
4. **Notarif metodlarning guruhlanishi.**(Miqdoriy, moliyaviy, texnik)
5. **Xalqaro texnologiyaning mohiyati va shakllari** (Xalqaro texnologiyaning ahamiyati va maqsadi, Xalqaro texnologiya transferining shakllari)
6. **Xalqaro savdoning zamonaviy nazariyalari.** (Samuelson-Djons, Heksher-Olin, Linder, Pozner)
7. **Jaxon iqtisodiyoti fanining predmeti, vazifalari va rivojlanish xususiyatlari.** (Rivojlanish bosqichlari, Bilish, siyosiy,)
8. **O'zbekiston tashqi savdo siyosatining uziga xos xususiyatlari.** (Tashqi Savdoni Diversifikatsiya Qilish , Geografik Yo'nalishlarni Kengaytirish, Savdo Infratuzilmasini Rivojlantirish, Tashqi Savdoni Liberallashtirish)
9. **Savdo siyosatining moliyaviy metodlari.** (Subsidiya, eksporni kreditlash, demping)
10. **Jaxon iqtisodiyotida transmilliy korporasiyalarning tutgan o'рни.**(Ishlab chiqarishning globallasuvi: To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar (TXI): Texnologik taraqqiyot Xalqaro savdo: Iqtisodiy siyosatga ta'sir)
11. **Savdo siyosatining yashirin metodlari.** (Texnik to'siqlar: Ma'muriy to'siqlar: Valyuta to'siqlari)
12. **Xalqaro savdoni tartibga solish mexanizmlari.** (Jahon Savdo Tashkiloti, Tariflar va netarif to'siqlar, Mintaqaviy savdo bitimlari)
13. **Tashqi savdoni tartibga solishning yashirin va noiqtisodiy metodlari.** (Texnik to'siqlar: Ma'muriy to'siqlar: Valyuta to'siqlari)
14. **Xalqaro ishchi kuchi migrasiyasining rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotiga ta'siri.** (Iqtisodiy o'sish, Kadrlar tanqisligi, Milliy daromadlarning ortishi)
15. **Xalqaro ishchi kuchi migratsiyasining nazariy asoslari.** (Neoklassik iqtisodiy nazariya: Dualistik bozor nazariyasi, Dunyo tizimi nazariyasi, Ijtimoiy tarmoqlar nazariyasi:)

16. **Sharqiy osiyo o'sish va savdo mo'jizasi** (Sharqiy Osiyo mo'jizasining ahamiyati va o'rganishdan maqsad, Sharqiy Osiyo mo'jizasining tarixiy bosqichlari)
17. **Tashqi savdoni tartibga solishning miqdoriy va moliyaviy metodlari.** (kvotalash, subsidiya, kreditlar.)
18. **Tashqi qarz muommosi va uni tartibga solishning asosiy yo'nalishlari.** (Byudjet taqchilligi, Qarzni barqarorlashtirish, Qarzni diversifikatsiya qilish, Iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish, Qarzni yengillashtirish dasturlari)
19. **Xalqaro ishchi kuchi migratsiyasining mohiyati, omillari, sabablari va turlari.** (Mavsumiy, Doimiy, Mayatnikli)
20. **Xalqaro xizmatlar: mohiyati, turlari va guruhlanishi** (Xalqaro xizmatlarning guruhlanishi, investitsiya bilan bog'liq xizmatlar, Qurilish va injenerlik xizmatlari)
21. **Xalqaro raqobat va uning zamonaviy sharoitda yuzaga chiqish xususiyatlari** (Raqobatlashuv usullari, Xalqaro mexnat taqsimoti, demping)
22. **Xalqaro savdoni tartibga solishning notarif usullari va ularning iqtisodiyotdagi zaruriyati.** (Miqdoriy, Moliyaviy, Texnik)
23. **Xalqaro ishchi kuchi migratsiyasining tarkibi va dinamikasi.** (AQSh, Kanada va Avstraliya. Yangi industrial mamlakatlar)
24. **To'lov balansi va unga ta'sir etuvchi omillar.** (Deflyatsion siyosat, Devalvatsiya, Valyutaviy cheklashlar)
25. **O'zbekiston Respublikasi tashqi savdo siyosatining xususiyatlari o'ziga xos xususiyatlari.** (Erkin savdo, Protesionizm)
26. **O'zbekiston xalqaro ishchi kuchi migratsiyasi jarayonida.** (Rivojlanayotgan mamlakatlar, Rivojlangan mamlakatlar.)
27. **Xalqaro intellektual mulk va texnologiyalar savdosining zamonaviy tendensiyalari** (Patent, Tovar belgisiga guvohnoma, Tovar kelib chiqqan joy nomlariga guvohnoma, EHM uchun dastur yoki ma'lumotlar bazasiga guvohnoma)
28. **To'lov balansi Tashqi qarz Oltin-valyuta zaxiralar.** (iqtisodiy va siyosiy rivojlanishning notekisligi Elementlari, Muammolar, tashqi qarzning eksportga va YalM ga nisbati)
29. **Jahon iqtisodiyotining vujudga kelishi va rivojlanish bosqichlari** (Buyuk geografik kashfiyotlar, Jahon kapitalistik bozorining shakllanishi, Xalqaro moliya tizimining beqarorligi,)
30. **Xalqaro xizmatlar texnologiyalar savdosining va zamonaviy tendensiyalari** (Raqamli xizmatlar, Moliyaviy xizmatlar, Ta'lim xizmatlari)
31. **O'zbekiston jstga a'zo bo'lishining muammolari va istiqbollari.** (O'zbekistonning JSTga a'zo bo'lish jarayoni va uning ahamiyati:

- O'zbekistonning JSTga qo'shilish tarixi qanday boshlangan O'zbekistonning JSTga a'zo bo'lishidagi muammolar)
32. **Zamonaviy jahon bozorining ahamiyati va xususiyatlari.** (Zamonaviy jahon bozori, Global iqtisodiy integratsiyam, Xalqaro savdo, moliya va investitsiyalar)
  33. **Jaxon xomashyo, oziq-ovqat va tayyor maxsulotlar bozori xamda ular savdosining rivojlanish xususiyatlari.** (Yarim tayyor, tayyor maxsulotlar, Neft bozori, Energetika tarmoqlari,)
  34. **Zamonaviy jaxon bozori. Jaxon bozorining kon'yunkturasi** (Zamonaviy jahon bozorining ahamiyati va xususiyatlari, Xalqaro savdo, moliya va investitsiyalar)
  35. **Xalqaro kapital migratsiyasining rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotiga ta'sirini tahlil qiling.** (Investitsiyalar, texnologiyalar, ish o'rinlari) (qarzlari, qaramlik, korruptsiya, "kapital qochishi", iqtisodiy o'sish)
  36. **Jahon bozorining kon'yunkturasiga ta'sir etuvchi omillar.** (Jahon bozorining kon'yunkturasiga ta'sir etuvchi asosiy omillar qaysilar, Texnologik innovatsiyalar va ularning jahon bozorining kon'yunkturasiga ta'siri)
  37. **Xalqaro ishchi kuchi migratsiyasining rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotiga ta'siri.** (Ishchi kuchi, demografik o'zgarishlar, ijtimoiy muammolar) (malakali kadrlar, arzon ishchi kuchi, integratsiya, diskriminatsiya, iqtisodiy o'sish)
  38. **Xalqaro kapital migratsiyasining rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotiga ta'siri.** (Ish o'rinlari, Kadrlar masalasi, iqtisodiy o'sish)
  39. **Janubi-Sharqiy Osiyoning yangi industrial mamlakatlari.** (Rivojlanish modellari Singapur Gong kong, Janubiy Korea)
  40. **Xalqaro iqtisodiyotda iqtisodiy integratsiya mohiyati va unga ta'sir etuvchi omillar**
  41. **O'zbekiston Respublikasining Jahon Savdo Tashkilotiga a'zo bo'lish jarayonini va uning ahamiyatini tahlil qiling.** (Raqobatbardoshlik, eksport, qonunchilik) (tariflar, kvotalar, subsidiyalar, intellektual mulk, investitsiyalar, iqtisodiy o'sish)
  42. **Tashqi savdoni tartibga solishning yashirin va noiqtisodiy metodlariga misollar keltiring.** (Texnik reglamentlar, sanitariya me'yorlari, ekologik standartlar) (bojxona rasmiylashtiruv, litsenziyalar, kvotalar, embargo, boykot)
  43. **Xalqaro ishchi kuchi migratsiyasining rivojlangan mamlakatlar iqtisodiyotiga ta'siri.** (Ishchi kuchining yetishmasligini qoplash, Iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish, Malakali ishchi kuchining jalb qilinishi, Madaniy xilma-xillikni boyitish.)

44. **Lotin Amerikasi yangi industrial mamlakatlarining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish xususiyatlari.** (Eksportga yo'naltirilgan sanoatlashtirish Xorijiy investitsiyalarga bog'liqlik, Xomashyo eksporti, Mintaqaviy integratsiya)
45. **O'zbekiston JSTga a'zo bo'lishining muammolari va istiqbollari.** (Iqtisodiy islohotlar talabi, Qonunchilikni moslashtirish Raqobatbardoshlik muammolari,)
46. **Tashqi savdoni tartibga solish zarurati va tashqi savdo siyosati.** (Erkin savdo, Himoya qilish, qo'llab quvvatlash.)
47. **Xalqaro xizmatlar bozori: tarkibi, omillari va rivojlanish tamoyillar.**
(Xalqaro xizmatlar bozori, Iqtisodiy o'sish, Daromadlarning o'sishi, Globallashuv)
48. **Intellectual mulk tushunchasi.** (Mualliflik huquqi, Patent huquqi, Tovar belgisi huquqi:)
49. **Merkantilizm va erkin savdo g'oyasi.** (Uilyam Staffordlar, Tomas Man, ashqi savdoda musbat saldoni ta'minlash, Adam Smit, Mutlaq afzallik)
50. **Jahonda oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish** (Yer resurslari, qishloq xo'jaligida kimyoviy usullar, yerlarini sug'orish).
51. **Jahonda intellectual mulk savdosining rivojlanish tendensiyalari.**
(konstruksion materiallar va kimyo mahsulotlarini ishlab chiqarish; mashinasozlik va metallni qayta ishlash, yengil sanoat, oziq-ovqat sanoati)

Mustaqil ta'lim mavzularidan savollar

1. **Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning turli shakllari va ularning o'ziga xos xususiyatlarini tahlil qiling.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Erkin savdo zonasi, bojxona ittifoqi, umumiy bozor, iqtisodiy ittifoq, tarif to'siqlari.
2. **Iqtisodiy integratsiya natijasida yuzaga keladigan iqtisodiy samaradorlik va o'sishga ta'sirini tushuntiring.**
Tayanch iboralar: Miqyos iqtisodi, raqobatning kuchayishi, resurslarning samarali taqsimlanishi, iqtisodiy samaradorlik.
3. **Global iqtisodiyotdagi o'zgarishlar (proteksionizm, texnologik taraqqiyot) integratsiya jarayonlariga qanday ta'sir ko'rsatadi?**
Tayanch iboralar: Proteksionizm, texnologik taraqqiyot, siyosiy omillar, manfaatlar to'qnashuvi.
4. **O'zbekistonning xalqaro iqtisodiy integratsiya jarayonlaridan olishi mumkin bo'lgan foyda va potentsial risklarni baholang.**

Tayanch iboralar: Eksport va import hajmi, investitsiyalar, texnologiyalar transferi, iqtisodiy risklar.

5. Erkin iqtisodiy hududlarning (EIH) iqtisodiy rivojlanishga ta'siri va erishiladigan natijalarni tushuntiring.

Tayanch iboralar: Iqtisodiy rivojlanish, rag'batlantirish mexanizmi, investitsion muhit, eksport salohiyati.

6. Erkin iqtisodiy zonalarining turlari va ularning jahon iqtisodiyotidagi rolini tahlil qiling.

Tayanch iboralar: Maxsus iqtisodiy zonalar, erkin savdo zonolari, eksportga yo'naltirilgan zonalar, jahon savdosi.

7. Erkin iqtisodiy hududlarni o'rganishning asosiy uslublari (qiyosiy tahlil, statistik tahlil, case-study) haqida ma'lumot bering.

Tayanch iboralar: Qiyosiy tahlil, statistik tahlil, case-study, o'rganish metodlari.

8. Erkin iqtisodiy zonalarini rivojlantirishning jahon tajribasini o'rganing va O'zbekiston uchun xulosalar chiqaring.

Tayanch iboralar: Jahon tajribasi, iqtisodiy natijalar, samarali modellar, lokalizatsiya.

9. O'zbekistonda erkin iqtisodiy hududlar tashkil etishning ahamiyati, maqsad va vazifalarini tushuntiring.

10. Tayanch iboralar: Iqtisodiy o'sish, hududiy rivojlanish, yangi ish o'rinlari, investitsiya jalb qilish.

11. O'zbekiston sharoitida EIHLarni tashkil etishda qaysi xorijiy davlatlar tajribasini qo'llash samaraliroq?

a. **Tayanch iboralar:** Xorijiy tajriba, muvaffaqiyatli namunalar, mintaqaviy iqtisodiyot, moslashtirish.

12. Erkin iqtisodiy hududlarni tashkil etish orqali O'zbekiston iqtisodiyotida qanday ijobiy o'zgarishlar kutilmoqda?

Tayanch iboralar: Ishlab chiqarish modernizatsiyasi, raqobatbardoshlik, infratuzilma, iqtisodiy ko'rsatkichlar.

13. O'zbekistonda EIHLarni tashkil etishda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar va ularning yechimlarini tahlil qiling.

a. **Tayanch iboralar:** Byurokratiya, infratuzilmadagi kamchiliklar, kadrlar malakasi, huquqiy kafolatlar.

14. Yevropa valyuta tizimining (YVT) shakllanish bosqichlari va uning tarixiy zaruriyatini tahlil qiling.

Tayanch iboralar: Integratsiya bosqichlari, valyuta barqarorligi, Maastrixt shartnomasi, valyuta ittifoqi.

15.Yevropa Ittifoqi mamlakatlari uchun yagona valyutaning iqtisodiy va siyosiy oqibatlarini tushuntiring.

Tayanch iboralar: Yevro, tranzaktsiya xarajatlari, umumiy pul siyosati, iqtisodiy suverenitet.

16.Yevropa valyuta tizimining barqarorligi va rivojlanishiga ta'sir qiluvchi asosiy omillarni sanab o'ting.

a. **Tayanch iboralar:** Inflyatsiya darajasi, markaziy banklar faoliyati, iqtisodiy konyunktura, moliyaviy barqarorlik.

17.YVTning afzalliklari va kamchiliklarini real misollar orqali tahlil qiling.

a. **Tayanch iboralar:** Valyuta xatarlarining kamayishi, iqtisodiy tebranishlar, a'zo davlatlar o'rtasidagi farqlar.

18.Mutlaq va qiyosiy ustunlik nazariyalarining xalqaro savdodagi o'rni va ahamiyatini tushuntiring.

19.Tayanch iboralar: Mutlaq ustunlik, qiyosiy ustunlik, resurslar taqsimoti, ishlab chiqarish samaradorligi.

20.Xalqaro savdo qanday qilib mamlakatlarning ishlab chiqarish imkoniyatlari chegarasini kengaytiradi?

Tayanch iboralar: Ixtisoslashuv, iste'molchilar farovonligi, bozor kengayishi, iqtisodiy almashinuv.

21.To'lov balansi tarkibiy qismlari va uning xalqaro savdo bilan o'zaro bog'liqligini tahlil qiling.

a. **Tayanch iboralar:** Joriy hisob, kapital hisobi, moliyaviy hisob, balans muvozanati.

22.Protexsionizm va erkin savdo o'rtasidagi munozaralarni hamda ularning xalqaro savdoga ta'sirini muhokama qiling.

a. **Tayanch iboralar:** Tariflar, netarif to'siqlar, dumping, savdo erkinligi.

23.Kriptovalyutalarning xalqaro savdoni osonlashtirishdagi roli va an'anaviy to'lovlardan afzalliklarini tushuntiring.

a. **Tayanch iboralar:** Tezkor tranzaktsiyalar, past komissiyalar, decentralizatsiya, chegaralararo to'lovlar.

24.Kriptovalyuta bozorida treyding va investitsiya strategiyalari o'rtasidagi asosiy farqlarni tahlil qiling.

a. **Tayanch iboralar:** Strategik yondashuv, uzoq muddatli saqlash, qisqa muddatli foyda, bozor volatilligi.

- 25. Mayning va steyking jarayonlari orqali kriptovalyutada daromad olish mexanizmlarini tavsiflang.**
- a. **Tayanch iboralar:** Blokcheyn tarmog'i, algoritmlar, tarmoqni qo'llab-quvvatlash, mukofot olish.
- 26. Kriptovalyutalarni xalqaro savdoda ishlatish bilan bog'liq kiberxavfsizlik va huquqiy xatarlarni baholang.**
- a. **Tayanch iboralar:** Firibgarlik, qonuniy tartibga solish, kiberhujumlar, narx o'zgaruvchanligi.
- 27. Xalqaro texnologiya nima va uning mamlakatlarning iqtisodiy rivojlanishidagi ahamiyatini tahlil qiling.**
- 28. Tayanch iboralar:** Texnologik taraqqiyot, iqtisodiy o'sish, innovatsiyalar, raqobatbardoshlik.
- 29. Xalqaro texnologiya transferining asosiy shakllari va ularning amalga oshirilish mexanizmlarini tushuntiring.**
- a. **Tayanch iboralar:** Litsenziyalash, franchayzing, to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar, bilimlar transferi.
- 30. Intellektual mulk huquqi (patent, savdo belgisi) xalqaro texnologiya transferida qanday rol o'ynaydi?**
- a. **Tayanch iboralar:** Patentlar, mualliflik huquqi, huquqiy himoya, litsenziya shartnomasi.
- 31. Texnologiya transferi jarayonida yuzaga keladigan muammolar va ularni bartaraf etish choralari tavsiflang.**
- a. **Tayanch iboralar:** Huquqiy to'siqlar, texnologik tafovut, mutaxassislar tayyorlash, xalqaro hamkorlik.
- 32. Valyuta inqirozining asosiy sabablari va uning moliyaviy barqarorlikka tahdidini tahlil qiling.**
- a. **Tayanch iboralar:** Makroiqtisodiy nomutanosiblik, byudjet taqchilligi, inflyatsiya, spekulyativ hujumlar.
- 33. 1994-1995 yillardagi Meksika valyuta inqirozining rivojlanish bosqichlari va hukumat yo'l qo'ygan xatolarni ko'rsatib bering.**
- a. **Tayanch iboralar:** Meksika pesosi, tashqi qarz, siyosiy beqarorlik, valyuta bozoridagi qulash.
- 34. Xalqaro Valyuta Jamg'armasining (XVJ) inqirozlarni bartaraf etishdagi roli va Meksika misolidagi yordamini baholang.**
- a. **Tayanch iboralar:** XVJ moliyaviy yordami, texnik ko'mak, iqtisodiy islohotlar, mintaqaviy barqarorlik.
- 35. Valyuta inqirozlaridan olinadigan asosiy saboqlar va ularning oldini olish choralari nimalardan iborat?**

- a. **Tayanch iboralar:** Erta ogohlantirish tizimi, valyuta rezervlari, moslashuvchan valyuta siyosati, moliyaviy nazorat.
- 36. **Savdo nomutanosibligi tushunchasi va uning yetakchi davlatlar misolidagi ko'rinishini tushuntiring.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Savdo balansi, savdo profitsiti, savdo defitsiti, iqtisodiy konyunktura.
- 37. **Valyuta kurslarining o'zgarishi savdo balanslariga qanday ta'sir ko'rsatadi?**
  - a. **Tayanch iboralar:** Valyuta devalvatsiyasi, eksport raqobatbardoshligi, import narxlari, kurs tebranishi.
- 38. **Savdo nomutanosibligining milliy iqtisodiyotlarga va global moliyaviy barqarorlikka ta'sirini tahlil qiling.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Investitsiya oqimi, ishsizlik darajasi, tarkibiy o'zgarishlar, global xavflar.
- 39. **Savdo nomutanosibligini bartaraf etishda proteksionizm va erkin savdo siyosatlarining o'rni.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Tariflar, kvotalar, iqtisodiy hamkorlik, integratsiya jarayonlari.
- 40. **Qisqa muddatli natijalarning tabiiy darajadan chetga chiqishi nima va u AQShda qanday namoyon bo'lgan?**
  - a. **Tayanch iboralar:** Iqtisodiy tebranishlar, real YaIM, tabiiy daraja, davriy pasayish.
- 41. **Keynschilar, monetaristlar va yangi klassik maktab vakillarining ushbu masalaga yondashuvlarini taqqoslang.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Yalpi talab, pul taklifi, bozor muvozanati, iqtisodiy maktablar.
- 42. **IS-LM va AD-AS modellari yordamida qisqa muddatli tebranishlarni tahlil qilish mexanizmini tushuntiring.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Foiz stavkasi, narxlar darajasi, yalpi taklif, muvozanat ko'rsatkichlari.
- 43. **Phillips egri chizig'i inflyatsiya va ishsizlik o'rtasidagi qisqa muddatli munosabatni qanday aks ettiradi?**
  - a. **Tayanch iboralar:** Inflyatsiya va ishsizlik nisbati, Phillips egri chizig'i, kutilmalar.
- 44. **TXI oqimining AQSh iqtisodiyoti, texnologik rivojlanish va bandlik darajasiga ta'sirini baholang.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Ishlab chiqarish salohiyati, texnologiyalar transferi, yangi ish o'rinlari, kapital oqimi.
- 45. **Iqtisodiy siyosat va global iqtisodiy sharoitlar TXI oqimiga qanday ta'sir ko'rsatadi?**
  - a. **Tayanch iboralar:** Investitsion jozibadorlik, soliq siyosati, global konyunktura, iqtisodiy muhit.
- 46. **AQShga TXI oqimining tarixiy tendensiyalari va asosiy pasayish davrlarini tahlil qiling.**

- a. **Tayanch iboralar:** Tarixiy dinamika, iqtisodiy sikllar, investitsiya hajmi, o'sish davrlari.
- 47. **Kelajakda AQShga yo'naltirilgan TXI oqimining istiqbollari va unga ta'sir etuvchi asosiy omillar.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Bashoratlar, geosiyosiy ta'sir, raqobatbardoshlik, investitsion strategiya.
- 48. **"Sharqiy Osiyo mo'jizasi" tushunchasi va mintaqa davlatlarining jahon savdosidagi yutuqlarini tahlil qiling.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Iqtisodiy o'sish sur'atlari, eksport hajmi, mintaqaviy rivojlanish, sanoatlashish.
- 49. **Sharqiy Osiyo mamlakatlarida qo'llanilgan eksportga yo'naltirilgan iqtisodiy siyosatning afzalliklarini tushuntiring.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Eksport strategiyasi, tashqi bozor, davlat qo'llab-quvvatlashi, raqobat.
- 50. **Inson kapitali va ta'limga investitsiyalarning Sharqiy Osiyo iqtisodiy rivojlanishidagi ahamiyati.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Malakali ishchi kuchi, inson kapitali, texnologik o'zlashtirish, innovatsiyalar.
- 51. **O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishida Sharqiy Osiyo tajribasidan foydalanish imkoniyatlari.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Rivojlanish modeli, iqtisodiy islohotlar, istiqbollar, tajriba almashish.
- 52. **O'zbekiston-Yaponiya iqtisodiy hamkorligining asosiy yo'nalishlari va ahamiyatini tahlil qiling.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Strategik sheriklik, iqtisodiy manfaatlar, hamkorlik yo'nalishlari, barqarorlik.
- 53. **Yaponiya investitsiyalari va texnologiyalari O'zbekiston sanoati modernizatsiyasiga qanday ta'sir qilmoqda?**
  - a. **Tayanch iboralar:** Texnologiya transferi, qo'shma korxonalar, investitsion loyihalar, sanoat quvvati.
- 54. **Ikki davlat o'rtasidagi iqtisodiy aloqalarning tarixiy rivojlanish bosqichlari va muhim kelishuvlari.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Mustaqillikdan keyingi aloqalar, rasmiy kelishuvlar, investitsion shartnomalar.
- 55. **O'zbekistonning eksport salohiyatini oshirishda Yaponiya bilan hamkorlikning o'rni.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Eksport diversifikatsiyasi, sifat standartlari, xalqaro savdo platformasi.
- 56. **G'arbiy Yevropa iqtisodiy integratsiyasining tarixiy zarurati va Yevropa Ittifoqi shakllanish bosqichlari.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Yevropa Iqtisodiy Jamiyati, Maastricht shartnomasi, integratsiya bosqichlari.
- 57. **G'arbiy Yevropa mamlakatlarini iqtisodiy rivojlanish darajasi bo'yicha guruhlariga ajratish ko'rsatkichlari.**

- a. **Tayanch iboralar:** YaIM, aholi jon boshiga daromad, sanoat va xizmat ulushi.
- 58. **Yevropa Ittifoqining asosiy institutlari va ularning iqtisodiy integratsiyadagi o'rni.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Yevropa Komissiyasi, Yevropa parlamenti, markaziy institutlar, boshqaruv.
- 59. **Brexit jarayoni va uning Yevropa iqtisodiy integratsiyasining kelajagiga ta'sirini baholang.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Buyuk Britaniyaning chiqishi, savdo aloqalari, iqtisodiy oqibatlar, integratsiya inqirozi.
- 60. **AQShda bozor iqtisodiyotining shakllanishiga ta'sir etgan tarixiy va geografik omillarni tahlil qiling.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Tabiiy resurslar, immigratsiya, tadbirkorlik, geografik joylashuv.
- 61. **AQSh bozor iqtisodiyotining o'ziga xos xususiyatlari (xususiy mulkchilik va erkin raqobat) mohiyati.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Xususiy mulk daxlsizligi, erkin raqobat, shartnoma erkinligi, bozor mexanizmi.
- 62. **AQShda monopoliyaga qarshi kurash va iste'molchilar huquqlarini himoya qilish mexanizmlari.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Antimonopol qonunlar, iste'molchilar huquqi, davlat regulyatsiyasi.
- 63. **2008-yildagi global moliyaviy inqiroz AQSh iqtisodiyotiga qanday ta'sir qildi va qanday choralar ko'rildi?**
  - a. **Tayanch iboralar:** Moliyaviy inqiroz, iqtisodiy choralar, inqirozdan chiqish strategiyasi.
- 64. **Rivojlanayotgan mamlakatlarga xos bo'lgan asosiy iqtisodiy muammolar (past daromad, qashshoqlik)ni tavsiflang.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Norasmiy iqtisodiyot, qishloq xo'jaligiga bog'liqlik, zaif sanoatlashganlik.
- 65. **Rivojlanayotgan mamlakatlarning ijtimoiy xususiyatlari va ularning iqtisodiy rivojlanishga ta'siri.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Aholi o'sishi, past ta'lim darajasi, sog'liqni saqlash, ijtimoiy beqarorlik.
- 66. **Global iqtisodiyotda rivojlanayotgan mamlakatlarning o'rni va ularning rivojlanish to'siqlari.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Tashqi qarz, global ta'sir, barqaror rivojlanish, hamkorlik.
- 67. **Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarning ko'rsatkichlarini qiyosiy tahlil qilish usulini tushuntiring.**
  - a. **Tayanch iboralar:** Qiyosiy tahlil, metodologiya, iqtisodiy farqlar, muvaffaqiyatli tajribalar.
- 68. **Jahon Savdo Tashkilotiga (JST) a'zolikning O'zbekiston iqtisodiyotiga kutilayotgan ijobiy ta'sirlari.**

- a. **Tayanch iboralar:** Xalqaro savdo, investitsiya jalb qilish, bozorga chiqish, savdo qoidalari.
69. **O'zbekistonning JSTga qo'shilish jarayoni tarixi va hozirgi bosqichini tavsiflang.**
- a. **Tayanch iboralar:** Muzokaralar, ishchi guruh faoliyati, qonunchilikni muvofiqlashtirish.
70. **JSTga a'zo bo'lishda milliy iqtisodiyotning raqobatga dosh berolmasligi mumkin bo'lgan sohalarini baholang.**
- a. **Tayanch iboralar:** Mahalliy ishlab chiqaruvchilar, raqobatbardoshlik, tariflar, import boji.
71. **JSTga a'zo bo'lish jarayonida yuzaga keladigan muammolar va ularni bartaraf etish choralari.**
- a. **Tayanch iboralar:** Chora-tadbirlar, iqtisodiy islohotlar, standartlar, savdo to'siqlari.
72. **Xalqaro kreditlarning mohiyati va ularning global iqtisodiy o'sishga ta'sirini tahlil qiling.**
- a. **Tayanch iboralar:** Kapital harakati, investitsiyalar, ishlab chiqarishni moliyalashtirish.
73. **Xalqaro kreditlarning turlari (davlat, xususiy, tijorat) va ularning o'ziga xos xususiyatlari.**
- a. **Tayanch iboralar:** Kredit turlari, foiz stavkasi, muddati, shartlari.
74. **Qarzdor davlatlar uchun xalqaro kreditlarning qanday xavflari mavjud (qarzga bog'liqlik)?**
- a. **Tayanch iboralar:** Iqtisodiy beqarorlik, to'lov qobiliyati, defolt xavfi, qarz yuki.
75. **Xalqaro kreditlar global moliyaviy barqarorlikka va savdoni rivojlantirishga qanday ta'sir qiladi?**
- a. **Tayanch iboralar:** Savdo balansi, eksportni moliyalashtirish, moliyaviy barqarorlik.
76. **Jahon savdosini rivojlantiruvchi asosiy omillar (texnologiya, transport, integratsiya)ni tahlil qiling.**
- a. **Tayanch iboralar:** Texnologik taraqqiyot, iqtisodiy integratsiya, savdo bloklari, kommunikatsiya.
77. **XXI asrda jahon savdosida kuzatilayotgan asosiy tarixiy o'zgarishlar va tendensiyalar.**
- a. **Tayanch iboralar:** Savdo dinamikasi, inqirozlar ta'siri, savdo hajmi, zamonaviy tendensiyalar.
78. **Rivojlanayotgan davlatlar va Xitoyning jahon savdosidagi roli qanday o'zgarmoqda?**
- a. **Tayanch iboralar:** Xitoy hissi, rivojlanayotgan bozorlar, global ta'minot zanjiri.
79. **Savdo siyosati vositalari (proteksionizm va erkin savdo) va JSTning roli.**
- a. **Tayanch iboralar:** Tariflar, kvotalar, savdo cheklovlari, xalqaro tartibga solish.

80. **Jahon tovarlar bozorida narxlarning shakllanishida talab va taklif mexanizmining roli.**
a. **Tayanch iboralar:** Bozor narxi, talab va taklif nisbati, narxlar shakllanishi.
81. **Valyuta kurslari (dollar kursi) va xalqaro savdo hajmining narxlarga ta'sirini tushuntiring.**
a. **Tayanch iboralar:** Valyuta tebranishi, import-eksport tariflari, narxlar dinamikasi.
82. **Geosiyosiy vaziyat, urushlar va sanksiyalarning jahon bozoridagi narxlarga ta'sirini baholang.**
a. **Tayanch iboralar:** Geosiyosiy beqarorlik, energiya narxlari, iqtisodiy cheklovlar.
83. **Tabiiy ofatlar va iqlim o'zgarishining tovarlar narxiga ta'sirini tahlil qiling.**
a. **Tayanch iboralar:** Ekologik muammolar, qurg'oqchilik, mahsulot yetishmovchiligi, narxlar o'sishi.
84. **Zamonaviy jahon bozorining xususiyatlari va transmilliy korporatsiyalarning roli.**
a. **Tayanch iboralar:** TMK faoliyati, integratsiya, global raqobat, iqtisodiy faoliyat.
85. **Jahon bozorining konyunkturasi nima va uni o'rganishda qanday ko'rsatkichlar qo'llaniladi?**
a. **Tayanch iboralar:** Bozor holati, statistik tahlil, konyunktura ko'rsatkichlari, bashorat.
86. **Global iqtisodiy o'sish va texnologik innovatsiyalarning bozor konyunkturasiga ta'siri.**
a. **Tayanch iboralar:** Iqtisodiy yuksalish, innovatsiyalar, bozor talabi, texnologik o'zgarishlar.
87. **Jahon bozoridagi iqtisodiy inqirozlarning sabablari va konyunkturani bashorat qilishdagi qiyinchiliklar.**
a. **Tayanch iboralar:** Inqiroz sabablari, bashorat metodlari, beqarorlik, kutilmagan omillar.